

Omne principium difficile

Een moeilijke Romeinse spreuk, maar zegt alles over de start en het verloop van de duotocht 2008 voor het zeilschip 'Capricorn'.

Omne principium difficile, alle begin is moeilijk.

De aanmelding voor de duotocht stond al enkele maanden, de schuld eigenlijk van de schipper van de Beau Bateau. Maar goed, we hadden al een aantal keer de 24-uurs race van het Veeerse Meer gedaan, dus wat kon ons nog verbazen, dachten we nog.

Naarmate de datum van de tocht dichterbij kwam, begonnen ook wij met de voorbereidingen. Maar wat moet je precies doen wanneer je nog nooit meegedaan hebt? Dat zal ik vertellen.

Dat bestaat uit:

- Verslagen van voorgaande jaren lezen
- Deelnemers van voorgaande edities bevragen
- Veel overleggen met elkaar
- Alle getijden printen
- En.. stiekem al een route plannen.

Alle begin is moeilijk.

Woensdagavond 10 september is dan de briefing. Nieuwe organisatie, dus nieuwe regels en aanpak. En ook dit jaar geldt dat mochten er al stiekem plannen zijn gemaakt, deze richting de prullenbak kunnen. Van onze plannen bleef alleen het idee om de Schelde op te gaan behouden.

De briefing nam nogal wat tijd in beslag, zodat deze pas na 20.00 uur afgelopen was. Dat hield in dat we al gestart waren! Dus met de papieren in de hand naar boord gesneld, trossen los en de anderen achterna. Wind was er niet, dus dat geeft ons de gelegenheid om de pas geïnstalleerde wrik-installatie te testen. Voor diegene die niet bekend zijn met wrikken. Wrikken is het voortbewegen van het vaartuig door aan de achterkant met een roerriem zodanig te bewegen dat je een soort van schroef creëert. Op zich nog een uitdaging bij een schip van pak-hem-beet 7+ ton. Maar goed, we komen vooruit en kunnen net mee met de sluis naar buiten. In de sluis de voor de gelegenheid gefabriceerde navigatie via de laptop aangesloten en nog eens goed naar de papieren gekeken. Ook het eerste journaal wordt ingevuld. Nu zult u wellicht denken dat er een goed vooropgesteld plan aan onze handelingen ten grondslag lag, maar niets is minder waar. De zee op was zo'n beetje ons enige plan. Maar daar konden we het rondje rond de hoge platen goed inpassen en Breskens werd het doel.

Daar lagen we dan op zee, met alle meters op nul! Geen wind en geen snelheid, met als gevolg een geklapper van jewelste op de golfslag van de Westerschelde. Zelden heb ik zo een vervelend begin meegemaakt van een tocht! Maar gelukkig komt er een zuchtje en met nog 3 andere schepen zijn we onderweg. Nog even zoeken naar de onverlichte doorgang tussen de platen en om 01.26 leggen we onder zeil aan in Breskens.

Nog even tijd om de plannen van morgen door te nemen onder genot van een drankje en dan te kooi.

11 september '08

Na de rust tegen 9-en vertrokken. Het plan is om naar Hansweert te gaan, het kanaal door en dan de Oosterschelde op. Met ons varen mee de etappes, beau bateau. De rakau is al vroeger weg gegaan. Er staat een lekker windje en met scherpe koers bereiken we Ellewoutsdijk. De Genua in en onder grootzeil voorzichtig de havenkom in. Daar komt net de beetlejuice naar buiten. Ze lijken dan toch een beetje vast te zitten. 'Hoeveel water staat er!' hoor ik de schipper roepen. 'Eén 40' luidt het antwoord. 'Eén'? Ja, 'één'. Oeps, dat is toch een halve

meter te weinig! Snel omdraaien en wegwezen. Met een kleine bump zijn we net op tijd weg om later rond half één onder zeil aan te meren bij de sluizen van Hansweert.

Het kanaal is prima bezeild en onder fok passeren we de diverse bruggen en komen uiteindelijk op de Oosterschelde. Het is prachtig zeilweer. Omdat we er vlak langs komen en het 3 punten oplevert, besluiten we Yerseke aan te doen. Niet echt bezeild, maar we wagen de gok. Na heel wat heen-en-weer gesteeek liggen we dan toch in de haven. Geeft ons even tijd om het bijzetten van de spinnaker voor te bereiden.

We verlaten Yerseke en zetten koers naar het verplichtte vaarwater de 'Dortsman'. Eenmaal aangekomen, kijken we naar het zuiden en daar ontwaren we een compleet zwarte lucht die langzaam dichterbij komt. Ik zeg nog tegen de schipper, daar gaan we ons niet door laten verrassen! De telefonische helpdesk, met behulp van buienradar.nl verteld ons dat we nog uiterlijk 2 uur hebben voordat 'het schip met zure appels' bij ons zal zijn. We hebben inmiddels de Dortsman verlaten en zijn op weg naar de Zeelandbrug. Ons plan is om naar Zierikzee te gaan.

Die lucht zit me niet lekker, en omdat de wind raar gaat doen stel ik de schipper voor om de spi weg te halen. Bij twijfel niet inhalen, dus we laten de spi zakken. De laatste schoothoek is echt nog maar nét binnen en het gaat los. Veel wind en gedoe. Wat ben ik blij dat we op tijd waren! De Genua wordt wat ingerold en we stuiven ruime wind verder. Daar stellen we het plan bij om niet naar de brug te gaan, maar de wind verder voor te lopen richting Krammer sluizen. Dat gaat lekker, met 7+ knopen richting de sluizen. Inmiddels is het ook gaan regenen en wat erger is, ook onweren. Zeker boven Tholen ziet het pikzwart en gaat het flink te keer. De secondes tellend na een flits leert ons dat de bui ongeveer een halve kilometer bij ons vandaan is. Ik heb het al eens meegemaakt op zee, blikseminslag in de mast en kan u verzekeren, daar zit je niet op te wachten! We overleggen dan ook of het niet wijs is om de vluchthaven van Zijpe binnen te lopen of Bruinisse. Maar op dat moment lijkt alles wat te minderen en leggen niet veel later aan in de sluizen.

We gaan verder over de Volkerak. Een saai stuk water met ontzettend veel scheepvaart. Ook nu nog op dit tijdstip. Goed uitkijken dus. Om 01.00 uur zijn we in de Volkeraksluizen en besluiten alvast te schutten zodat we morgen weg kunnen wanneer we dat willen. Het duurt even voordat we antwoord krijgen via de praatpaal op de steiger. De sluismeester informeert voor de zekerheid nog even bij ons of we dit verplicht moeten doen van onze baas! Wanneer we antwoorden dat dat niet het geval is, zien we hem al hoofdschudden en met een 'normale mensen liggen nu al op bed' beloofd hij ons alsnog te schutten.

12 september '08

Het is prachtig weer, veel wind en een mooie grijze kleur. Omdat het ruime wind willen we de grote Genua goed benutten en hijsen het grootzeil niet. Ook dan nog maken we goede snelheid. Onderweg naar Strijensas komen we eerst de rakau, en later de etappes tegen. Aan hun aan de windse koers kunnen we zien dat er toch een behoorlijke wind staat. Dat maakt dat we in Strijensas besluiten om te Genua te wisselen voor de hi-spec en een rif in het grootzeil voor te bereiden. Dat blijkt geen verloren energie, want een half uur na het vertrek besluiten we om het rif daadwerkelijk te steken. Inmiddels houdt het niet meer op met regenen.

Na de wilde rit naar de sluis toe nemen we tijd voor een bakkie koffie wanneer we weer door de sluis zijn en weer op het Volkerak liggen. We zien een hoop collega's van ons de andere kant opgaan.

Onderweg maar weer. Onderweg nemen we de haven van Oude Tonge nog even mee. Ik denk niet dat onze mede watersportgenoten het op prijs hebben gesteld dat we met 0.2 knopen door het slootje kropen. Maar veel harder durfden we ook niet te gaan omdat we knettergek werden van het echolood dat continu om aandacht vroeg en meldde dat we toch echt geen water meer onder de kiel hadden. We nemen dan ook de eerste mogelijkheid te baat om aan te leggen. Oude Tonge tot ziens en op weg naar de sluis.

Voor de sluispassages hebben we inmiddels een aardige tactiek ontwikkeld. Zoveel mogelijk op het zeil naar binnen terwijl de motor warm draait. Dat naar binnen zeilen heeft wisselend succes. Niet iedere sluismeester kan dit waarderen en laat dit via de speaker weten, 'zeilen naar beneden!!!!'.

Naar buiten is een ander verhaal. Wachten op het goede moment, trossen los en al dan niet met volle kracht (zo, hebben we haast?) de sluis uit met de stopwatch in de aanslag. Na precies één minuut de motor uit, uitdrijven en de zeilen omhoog.

Inmiddels is Bruinisse in zicht en ook daar beoefenen wij onze sluis-tactiek. De wind is gaan liggen en het rif is er inmiddels uit. Op weg naar de verplichtte vaarwateren geul van Bommenede en Ossenbroek. Even op de kaart gekeken, dat kennen we en koers gezet.

Later zou blijken dat dit de achilleshiel van onze tocht blijken te zijn. Wel op kaart gekeken, maar niet goed op de benamingen van de tonnen, maakt dat we maar de halve geul genomen hebben.

Ondertussen drijven we naar port Zélande waar we het welletjes vinden en aanleggen voor de nacht.

13 september '08

Een ochtend zoals we die niet gepland hadden!!! Wederom zero wind. Dat kunnen we niet hebben. Mijlen moeten we maken. Maar dat is niet voor ons weggelegd de eerste paar uur. Na 2   uur zou ik nog naar de kant kunnen zwemmen als het moest. Maar ook deze windstilte duurde maar even en al gauw gaan we met 5.5 kn onder spi door de hals. Kijk! Ook het Zijpe wordt met een behoorlijke snelheid pal voor de wind afgeraffeld. Eventuele plannen om St. Philipsland aan te doen worden genegeerd om in ieder geval maar de verplichtte wateren en havens aan te doen.

Na de Zeelandbrug tijd om beoosten het Nunnenplaatje te gaan. De laptop kan het nog net de benodigde 20 minuten uithouden en zal ons verder niet meer van dienst kunnen zijn. Iets met de oplader. Hier zullen we later in het donker op de Oosterschelde nog spijt van gaan krijgen.

Burgsluis wordt aangedaan en gelukkig blijft vanavond de wind wel staan. Dat betekent dat we goed door kunnen zeilen. Op naar Roompot. Het ruim bezeilde rak gebruiken we om te koken en te eten. Roompot wordt aangedaan, en even bespreken we de mogelijkheid om de Genua te wisselen voor de hi-spec. We laten het zo. Met mijzelve op de boeg als uitkijk voor de blinde tonnen die de haveningang markeren steken we onze neus weer buiten. Geen moeilijk gedoe met zeil, maar veilig op de motor. Eenmaal onder zeil op zicht de boeienlijn gezocht en gevonden en we zijn weer onderweg. Eigenlijk staat er te veel wind voor de genua, in ieder geval voor de nacht wanneer je je ook moet concentreren op de te varen route. Een goed werkende laptop zou nu erg welkom zijn geweest. We racen naar de Zandkreeksluis. We komen daar wat mij betreft veel te hard aan. Te hard omdat het toch nog een puzzel is om de juiste boei te vinden om te ronden. Ik zit aan het roer en was niet van plan de boot van de schipper met bijna 7 1/2 knoop daar aan de grond te zetten. Oh, die vermaledijde laptop toch! Maar uiteindelijk lukt het ons de juiste boei te vinden en we zijn bij de sluis. Onze informatie en die van anderen vertelt dat deze sluis inmiddels 24/7 draait. Het plan is om ons aan de Veerse Meer-kant bij de beau bateau en de etappes te voegen. Maar wat schets onze verbazing; 4 mooie rode lichten die aangeven dat de sluismeester heel andere ideeën heeft over het begrip 24/7. Maar niet getreurd, aangezien we verplicht zijn om aan een steiger te meren met een vaste verbinding naar de wal, zijn de andere schepen snel gevonden en zo komt dat biertje toch nog op zijn plaats.

14 september '08

Laatste dag al weer. Wat vliegen de dagen toch. De sluisen door en met een 7 kn. vliegen we voor de wind het meer over. Niet vergeten de verplichtte wateren te bevaren. We zeilen al heel wat jaren op het meer, maar zo bezeild maken we niet vaak mee. Hadden we dan maar eens een keer met de wintercompetitie! Kamperland wordt aangedaan en samen met de beau bateau nemen we alvast een voorsprong op de evaluatie van de afgelopen dagen. Met een borreltje en een worstje natuurlijk. Tijd om het laatste stuk te doen, we willen niet te laat binnen lopen. Door het kanaal blijkt maar weer dat onder zeil je bijna net zo hard loopt als de rest op de motor. De passages van de bruggen verloopt soepel en 20 min voor vijven lopen we de haven binnen. We zijn er!!! Triomfantelijk zoeken we een plekje in de haven en met een zucht gaan we even zitten. Wat een tocht! Stoere verhalen gaan over en weer en ook het thuisfront meldt zich. Niet dat we nog wat te vertellen hebben, want via de track & tracé zijn ze volledig op de hoogte gebleven van onze avonturen. Gaaf hoor, zo'n systeem.

Bij de prijsuitreiking zal blijken dat we een cruciale fout hebben gemaakt in de geul van Bommene. Ook de track & tracé heeft het pijnlijk precies geregistreerd. Jammer, maar helaas. Gelukkig overheerst toch het gevoel van voldoening en ik neem afscheid van de schipper, omne principium difficile, alle begin is moeilijk. Volgend jaar beter?

Hans-jan Bonsma, maat

Ronald Passchier, schipper van de Capricorn

